

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2018. november 21.*

„Előzetes döntéshozatal – Önálló vállalkozóként működő kereskedelmi ügynökök – 86/653/EGK irányelv – Az 1. cikk (2) bekezdése – A »kereskedelmi ügynök« fogalma – A tevékenységét a megbízó vállalkozásánál gyakorló, önálló vállalkozóként működő közvetítő – Az áruknek a megbízó javára történő eladására vagy vételére irányuló tárgyaláshoz kapcsolódó feladatoktól eltérő feladatok végzése”

A C-452/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a tribunal de commerce de Liège (liège-i kereskedelmi bíróság, Belgium) a Bírósághoz 2017. július 27-én érkezett, 2017. július 20-i határozatával terjesztett elő

a **Zako SPRL**

és

a **Sanidel SA**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: T. von Danwitz, a hetedik tanács elnöke, a negyedik tanács elnökeként eljárva, K. Jürimäe (előadó), C. Lycourgos, Juhász E. és C. Vajda bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: V. Giacobbo-Peyronnel tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. május 17-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Sanidel SA képviseletében H. Deckers avocat,
- a német kormány képviseletében T. Henze, M. Hellmann és E. Lankenau, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Garofoli avvocato dello Stato,
- az Európai Bizottság képviseletében J. Hottiaux és L. Malferrari, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: francia.

a főtanácsnok indítványának a 2018. július 25-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tagállamok önálló vállalkozóként működő kereskedelmi ügynökökre vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról szóló, 1986. december 18-i 86/653/EGK tanácsi irányelv (HL 1986. L 382., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 177. o.) 1. cikke (2) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Zako SPRL és a Sanidel SA között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya szolgáltatásoknak és jutalékoknak az e két társaság közötti megállapodás megszűnését követő kifizetése.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 86/653 irányelv második és harmadik preambulumbekkezdése szerint:

„[M]ivel a kereskedelmi képviselőre vonatkozó nemzeti jogszabályok eltérései alapvetően befolyásolják a versenyfeltételeket, és e tevékenység folytatását [az Európai Unió] belül, valamint mind a kereskedelmi ügynököket a megbízóikkal szemben megillető védelemre, mind a kereskedelmi ügyletek biztonságára nézve hátrányosak; továbbá mivel ezen eltérések alapvetően gátolják a kereskedelmi képviselői szerződések létrejöttét és működését, amennyiben az ügynök és a megbízó különböző tagállamokban telepedett le;

mivel a tagállamok közötti áruforgalmat az egységes piaci feltételekhez hasonló feltételek mellett célszerű folytatni, és ez szükségessé teszi a tagállamok jogrendszerének közelítését a közös piac megfelelő működéséhez szükséges mértékig; mivel ebben a megközelítésben a nemzetközi magánjogi szabályok a kereskedelmi képviselőre vonatkozóan nem oldják fel a fent említett ellentmondásokat, még egységes szabályok megalkotása esetén sem, éppen ezért szükséges a javasolt harmonizáció, ezen szabályok létezése ellenére”.

- 4 Ezen irányelv 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) [Az] [e]zen irányelv által előírt harmonizációs intézkedéseket a tagállamoknak a kereskedelmi ügynökök és megbízók közötti viszonyokat szabályozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseire kell alkalmazni.

(2) Ezen irányelv alkalmazásában »kereskedelmi ügynök« az önálló vállalkozóként működő közvetítő, aki folyamatos felhatalmazással rendelkezik arra, hogy más javára (a továbbiakban: »megbízó«) áruk eladására vagy vételére tárgyalásokat folytasson, vagy arra, hogy a megbízó javára és annak nevében ilyen ügyletekre tárgyalásokat folytasson, és azokat megkösse.

(3) Ezen irányelv alkalmazásában nem minősülnek kereskedelmi ügynöknek különösen az alábbi személyek:

- aki hivatalos minőségében eljárva jogosult valamely társaságot vagy szervezetet terhelő kötelezettség vállalására,

- az a tag, aki jogszerűen felhatalmazott a többi tagot is terhelő kötelezettség vállalására,
- csődeljárásban a zárgondnok, a zárgondnok és igazgató, a felszámoló vagy a csődgondnok.”

5 Az említett irányelv 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ezen irányelv rendelkezései nem alkalmazhatóak:

- tevékenységüket ellenszolgáltatás nélkül végző kereskedelmi ügynökökre,
- tevékenységüket árutőzsdén vagy árupiacon végző kereskedelmi ügynökökre, vagy
- az Egyesült Királyságban az 1979. évi »Crown Agents« törvénnyel felállított »Crown Agents for Overseas Governments and Administrations« néven ismert testületre vagy annak leányvállalataira.

(2) Minden tagállam jogosult arra, hogy ezen irányelv alkalmazását kizárja olyan személyek vonatkozásában, akiknek kereskedelmi ügynöki tevékenységét az adott tagállam jogalkotása másodlagosnak tekinti.”

6 Ugyanezen irányelv 3. cikke értelmében:

„(1) Tevékenységének kifejtése során a kereskedelmi ügynök köteles gondoskodni a megbízó érdekeinek érvényesítéséről, valamint megfelelő gondossággal és jóhiszeműen eljárni.

(2) A kereskedelmi ügynök köteles különösen:

- a) megfelelő erőfeszítéseket tenni a tárgyalások folytatására, és adott esetben megkötni az ügyletet, amellyel megbízták;
- b) a rendelkezésére álló valamennyi szükséges információról a megbízót tájékoztatni;
- c) a megbízó észszerű utasításainak eleget tenni.”

A belga jog

7 A 86/653 irányelvet a loi du 13 avril 1995, relative aux contrats d'agence commerciale (a kereskedelmi ügynöki szerződésről szóló 1995. április 13-i törvény, *Moniteur belge*, 1995. június 2., 15621. o., a továbbiakban: 1995. évi törvény) ültette át a belga jogba. Az 1995. évi törvény, amely az alapügy időszakában hatályban volt, az 1. cikkében a kereskedelmi ügynöki szerződést a következőképpen határozta meg:

„A kereskedelmi ügynöki szerződés olyan szerződés, amellyel az egyik felet – a kereskedelmi ügynököt – a másik fél – a megbízó – állandó jelleggel és díjazás fejében megbízza ügyletek tárgyalásával és adott esetben megkötésével a megbízó nevében és javára, anélkül hogy az előbbi alá lenne rendelve az utóbbinak. A kereskedelmi ügynök belátása szerint szervezi meg tevékenységét, és szabadon rendelkezik az idejével.”

8 A 1995. évi törvény 26. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az ügynöki szerződésből származó keresetek a szerződés megszűnését követő egy év elteltével vagy a kereset alapjául szolgáló tény bekövetkezésétől számított 5 év elteltével elévülnek, azzal, hogy ez utóbbi határidő nem haladhatja meg a szerződés megszűnését követő egy évet.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 9 A Zako, amelynek tevékenységi köre többek között ingóságok, gépek, berendezések, informatikai eszközök és elektromos háztartási készülékek adásvételét foglalja magában, a 2007-es év végétől írásba nem foglalt megállapodásban állt a Sanidellel, amely szaniterek és beépített konyhák kereskedelmével foglalkozik. Ezen időponttól kezdve a Zako ügyvezetője felelt a Sanidel beépített konyhákat érintő tevékenységéért.
- 10 2012. október 30-án a Sanidel arról értesítette a Zakót, hogy e megállapodást kártalanítás és felmondási idő nélkül megszünteti.
- 11 A Zako felszólította a Sanidelt arra, hogy fizessen számára kiegyenlítést, valamint fizessen meg két számlát és a jutalékait az 1995. évi törvény alapján. A Sanidel ezt a kifizetést megtagadta arra való hivatkozással, hogy a Zakóval korábban fennálló szerződéses jogviszonya nem kereskedelmi ügynöki szerződésnek, hanem vállalkozási szerződésnek minősült.
- 12 A Zako ügyvezetője a Sanidellel szemben eljárást indított kiegyenlítés és jutalékhátralék megfizetése iránt a tribunal du travail de Marche en Famenne (Marche en Famenne-i munkaügyi bíróság, Belgium) előtt. E bíróság a 2014. február 21-i ítéletben megállapította, hogy e kérelem elfogadható, de megalapozatlan, mivel a felek közötti megállapodás nem „kereskedelmi képviselői szerződésnek”, hanem „vállalkozói szerződésnek” minősül. Ezen ítéletet a cour du travail de Liège (liège-i munkaügyi fellebbviteli bíróság, Belgium) a 2015. szeptember 9-i ítéletével helyben hagyta.
- 13 A Zako ezt követően a kérdést előterjesztő bírósághoz fordult, és a keresetének alátámasztása érdekében ezúttal vállalkozási szerződés fennállására hivatkozott. E bíróság előtt a Sanidel a maga részéről arra hivatkozik, hogy a felek közötti megállapodást „kereskedelmi ügynöki szerződésnek” kell tekinteni, így a Zako keresete elfogadhatatlan, mivel azt a nemzeti jog által előírt egyéves határidő lejártát követően terjesztették elő.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróságban kételyek merültek fel az alapügy tárgyát képező megállapodás minősítését illetően. Közli, hogy a Zako a Sanidel számára számos feladatot végzett: a termékek és a beszállítók megválasztása, a kereskedelmi politika megválasztása, ügyfélfogadás, a konyhaterv elkészítése, árajánlatok elkészítése, ártárgyalások, a megrendelések aláírása, a helyszíni mérések, vitarendezés, a részleg személyzetének (titkárság, eladók és összeszerelők) irányítása, az online értékesítési weboldal elkészítése és működtetése, a viszonteladók, az ingatlanfejlesztők és a vállalkozók eladásainak fejlesztése, az alvállalkozók szerződéseinek a Sanidel nevében történő tárgyalása és véglegesítése. A Zako 5500 euró összegű havi átalánydíjban, utazási költségtérítésben, valamint éves jutalékban részesült, amelynek összege az alapügy tárgyát képező időszakban 5197,53 euró és 30 574,19 euró között mozgott. A Zako képviselője állandó munkaállomással, közvetlen telefonvonallal és elektronikus levélcímmel rendelkezett a Sanidel telephelyén belül. Nem vitatott, hogy e képviselő a feladatait teljes mértékben autonóm módon látta el.
- 15 A kérdést előterjesztő bíróság azonban hangsúlyozza, hogy a tárgyalásokra és a szerződéskötésekre kizárólag a Sanidel telephelyén került sor. Ezenfelül az említett bíróság megállapítja, hogy a Zakónak a szerződéseknek a Sanidel nevében való tárgyalásán és megkötésén túlmenően egyéb megbízatásai is voltak, nevezetesen a felszereltkonyha-részleg munkavállalóinak irányítása, kapcsolattartás nem csupán az ügyfelekkel, hanem valamennyi beszállítóval és vállalkozóval is, valamint nem kizárólag a megrendelőlapoknak, hanem a terveknek, árajánlatoknak és a konyhák felméréseinek az elkészítése is.
- 16 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy egyrészt azok a feladatok, amelyek az áruknak a megbízó javára történő eladására vagy vételére irányuló tárgyalásokhoz, illetve az ilyen ügyleteknek a megbízó javára és annak nevében történő tárgyalásához és megkötéséhez kapcsolódnak,

valamint másrésről az e tevékenységtől eltérő egyéb feladatok ugyanolyan jelentőségűek. E bíróság közli, hogy a Zako díjainak és jutalékainak kiszámítására e szolgáltatások egésze vonatkozásában került sor, anélkül hogy különbséget tettek volna e két tevékenység között.

- 17 E körülmények között a tribunal de commerce de Liège (liège-i kereskedelmi bíróság, Belgium) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Úgy kell-e értelmezni a [86/653 irányelv] 1. cikkének (2) bekezdését, hogy az megköveteli, hogy a kereskedelmi ügynök a megbízó vállalatán kívül építse, illetve látogassa az ügyfél- és szolgáltatói kört?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a [86/653 irányelv] 1. cikkének (2) bekezdését, hogy az megköveteli, hogy a kereskedelmi ügynök ne láthasson el az áruknak a megbízó javára történő eladására vagy vételére irányuló tárgyalásokhoz, illetve az ilyen ügyleteknek a megbízó javára és annak nevében történő tárgyalásához és megkötéséhez kapcsolódó feladatoktól eltérő feladatokat?
- 3) Abban az esetben, ha a második kérdésre adandó válasz nemleges, úgy kell-e értelmezni a [86/653 irányelv] 1. cikkének (2) bekezdését, hogy az megköveteli, hogy a kereskedelmi ügynök csak járulékos jelleggel láthasson el az áruknak a megbízó javára történő eladására vagy vételére irányuló tárgyalásokhoz, illetve az ilyen ügyleteknek a megbízó javára és annak nevében történő tárgyalásához és megkötéséhez kapcsolódó feladatoktól eltérő feladatokat?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

- 18 A kérdést előterjesztő bíróságban azt illetően merült fel kérdés, hogy hogyan kell minősíteni az alapügy tárgyát képező megállapodást a nemzeti jog szerint, és különösen, hogy e megállapodás az említett jog értelmében a „kereskedelmi ügynöki szerződés” vagy a „vállalkozási szerződés” fogalmába tartozik-e.
- 19 E tekintetben kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság hatáskörébe tartozik az, hogy e minősítésről az alapügy ténybeli és jogi körülményei alapján határozzon. Ugyanakkor a Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy értelmezze a 86/653 irányelv releváns rendelkezéseit – a jelen ügyben annak 1. cikkének (2) bekezdését –, és ily módon e bíróság számára olyan hasznos információkat nyújtson, amelyek lehetővé teszik e bíróság számára, hogy az említett megállapodást ezen irányelvre tekintettel minősítse.

Az első kérdéstről

- 20 A kérdést előterjesztő bíróság az első kérdésével lényegében arra vár választ, hogy a 86/653 irányelv 1. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az a körülmény, hogy valamely személy, akit állandó jelleggel megbíztak akár azzal, hogy más személy javára áruk eladásáról vagy megvételéről tárgyaljon, akár azzal, hogy az ilyen ügyletetek más személy javára és nevében letárgyalja és megkösse, a tevékenységét e más személy telephelyén végzi, akadályát képezi annak, hogy e rendelkezés értelmében „kereskedelmi ügynöknek” minősüljön.
- 21 E tekintetben a 86/653 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése a kereskedelmi ügynök fogalmát az irányelv alkalmazásában úgy határozza meg, hogy az „olyan önálló vállalkozóként működő közvetítő, aki folyamatos felhatalmazással rendelkezik arra, hogy más javára (a továbbiakban: megbízó) áruk eladására vagy vételére tárgyalásokat folytasson, vagy arra, hogy a megbízó javára és annak nevében ilyen ügyletekre tárgyalásokat folytasson, és azokat megkösse”.

- 22 Először is – valamennyi féllel, valamint a Bíróság előtt észrevételeket előterjesztő érdekeltekkel egyetértésben – meg kell állapítani, hogy sem e rendelkezés, sem ezen irányelv más rendelkezése nem köti a „kereskedelmi ügynöki” minősítést kifejezetten ahhoz a feltételhez, hogy az érintett személynek a gazdasági tevékenységét a megbízó telephelyének helyiségein kívül kell gyakorolnia.
- 23 A 86/653 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése ugyanis három szükséges és elégséges feltételt ír elő ahhoz, hogy valamely személy „kereskedelmi ügynöknek” minősülhessen. Először is e személynek önálló vállalkozóként működő közvetítőnek kell lennie. Másodszor e személynek folyamatos szerződéses viszonyban kell állnia a megbízóval. Harmadszor olyan tevékenységet kell gyakorolnia, amely vagy áruknak a megbízó javára való eladására vagy vételére irányuló tárgyalásokból áll, vagy abból, hogy a megbízó javára és annak nevében ilyen ügyletekre irányuló tárgyalásokat folytat.
- 24 Ahhoz tehát, hogy valamely személy a 86/653 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése értelmében „kereskedelmi ügynöknek” minősülhessen, elegendő, ha megfelel e három feltételnek, függetlenül attól, hogy a tevékenységét milyen módokon gyakorolja, és feltéve, hogy nem tartozik az ezen irányelv 1. cikkének (3) bekezdésében és 2. cikkében előírt kivételek közé.
- 25 Másodszor ezen irányelv célja a tagállamok jogának a kereskedelmi ügynöki szerződés felei közötti jogviszonyok területén történő összehangolása (2015. december 3-i Quenon K. ítélet, C-338/14, EU:C:2015:795, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 26 Az említett irányelv célja – amint az második és harmadik preambulumbekkezdéséből kitűnik – az, hogy a kereskedelmi ügynököket védje a megbízóikkal fennálló kapcsolatukban, növelje a kereskedelmi ügyletek biztonságát, és a kereskedelmi képviselőről szóló jogszabályok közelítésével megkönnyítse a tagállamok közötti áruforgalmat (2015. december 3-i Quenon K. ítélet, C-338/14, EU:C:2015:795, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 27 Márpedig, amint azt a főtanácsnok az indítványának a 23. pontjában megállapította, a „kereskedelmi ügynök” minősítésnek és így a 86/653 irányelv alkalmazhatóságának az irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében előírtakon túlmenő feltételekhez való kötése, mint például a tevékenység gyakorlásának a helye vagy a módjai, korlátozná e védelem terjedelmét, és ezért akadályozná az ezen irányelv által követett cél elérését.
- 28 Ebben a kontextusban, tekintve, hogy az említett irányelv nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely azt követelné meg, hogy a kereskedelmi ügynöknek a tevékenységét utazva vagy a megbízó telephelyén kívül kell gyakorolnia, meg kell állapítani, hogy az említett irányelv által biztosított védelem előnyének ki kell terjednie azokra a személyekre is, akik, amint az alapügyben, a tevékenységüket e telephelyen végzik (lásd analógia útján: 1998. április 30-i Bellone ítélet, C-215/97, EU:C:1998:189, 13. pont).
- 29 Amint a főtanácsnok az indítványának a 25. pontjában megállapította, ilyen értelmezés alkalmazandó annál is inkább, mivel a 86/653 irányelv 1. cikkének (2) bekezdésével ellenkező értelmezés ebből az előnyből kizárná azokat a személyeket, akik a modern technológia segítségével hasonló feladatokat végeznek, mint azok a kereskedelmi ügynökök, akik többek között az ügyfelek felkutatása és hálalás céljából utaznak.
- 30 Meg kell azonban állapítani, hogy a 86/653 irányelv hatálya nem terjedhet ki az olyan személyekre, akik nem felelnek meg a jelen ítélet 23. pontjában felidézett azon feltételeknek, amelyeket teljesíteni kell ahhoz, hogy valamely személy az ezen irányelv 1. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „kereskedelmi ügynöknek” minősülhessen.
- 31 Így az olyan helyzetben, mint amely az alapügy tárgyát képezi, a kérdést előterjesztő bíróságnak kell az érintett szerződéses jogviszonyokat jellemző valamennyi tényező konkrét értékelése keretében megvizsgálnia, hogy e feltételek teljesülnek-e.

- 32 Ezen értékelés keretében, bár az a körülmény, hogy az ügynök a tevékenységét a megbízó telephelyén gyakorolja, önmagában nem igazolhatja az említett ügynöknek a „kereskedelmi ügynöknek” a 86/653 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése értelmében vett fogalmából való kizárását, e körülmény nem érintheti az ügynöknek a megbízó tekintetében fennálló önállóságát. Amint ugyanis azt a főtanácsnok az indítványának a 34. pontjában megállapította, a kereskedelmi ügynök önállóságát nemcsak a megbízó utasításainak való alárendeltség, hanem az általa gyakorolt feladatok ellátásának más módjai is kétségessé tehetik.
- 33 Így egyrészt ez az ügynök az említett megbízó szoros közelségében azáltal, hogy ezen utóbbinak a telephelyén jelen van, alá lehet rendelve az említett megbízó utasításainak. Másrészt nem kizárt, hogy az említett ügynök azáltal, hogy e jelenléthez kapcsolódóan tárgyi előnyökben részesül, mint például munkaállomás rendelkezésre bocsátása vagy az említett telephely szervezeti felszereléséhez való hozzáférés, a valóságban olyan helyzetbe kerül, amely akadályozza azt, hogy a tevékenységét önállóan végezze, akár e tevékenység szervezése, akár az ahhoz kapcsolódó gazdasági kockázatok szempontjából. Ezen utóbbi tekintetben ugyanis hangsúlyozni kell, hogy az ilyen előnyökben való részesülés mérsékelheti az érintett ügynököt terhelő működési költségeket, és ugyanezen mértékben csökkentheti a tevékenysége gyakorlásához kapcsolódó gazdasági kockázatokat, mivel ez a költségcsökkenés nem jelentkezik a megbízó által az ügynöknek folyósított jutalékok szintjén.
- 34 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy a Zako képviselője állandó munkaállomással, közvetlen telefonvonalal és elektronikus levélcímmel rendelkezett a Sanidel telephelyén belül. E bíróság azt is megállapítja, hogy nem vitatott, hogy e képviselő teljes önállóságot élvezett, és a feladatait teljes körű autonómiával látta el, különösen az ügyfelek, a beszállítók és a vállalkozók tekintetében.
- 35 E körülmények között és a kérdést előterjesztő bíróság által végzett vizsgálat sérelme nélkül nem tűnik úgy, hogy az a körülmény, hogy a Zako a tevékenységét a Sanidel telephelyén végezte, a Zako függetlenségének az elvesztésével járt volna.
- 36 A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 86/653 irányelv 1. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a körülmény, hogy valamely személy, akit állandó jelleggel megbíztak akár azzal, hogy más személy javára áruk eladásáról vagy megvételéről tárgyaljon, akár azzal, hogy az ilyen ügyleteket más személy javára és nevében letárgyalja és megkösse, a tevékenységét e más személy telephelyén végzi, nem képezi akadályát annak, hogy e rendelkezés értelmében „kereskedelmi ügynöknek” minősüljön, feltéve, hogy e körülmény nem akadályozza azt, hogy e személy a tevékenységét önállóan végezze, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

A második és a harmadik kérdéstről

- 37 A kérdést előterjesztő bíróság a második és a harmadik kérdésével, amelyeket együttesen kell vizsgálni, lényegében azt kérdezi, hogy a 86/653 irányelv 1. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az a körülmény, hogy valamely személy nemcsak olyan tevékenységeket végez, amelyek akár abban állnak, hogy más személy javára áruk eladásáról vagy megvételéről tárgyal, akár abban, hogy az ilyen ügyleteket más személy javára és nevében letárgyalja és megköti, hanem ugyanezen személy számára más jellegű tevékenységeket is végez anélkül, hogy azok az előbbi tevékenységekhez képest másodlagos jellegűek lennének, akadályozza-e azt, hogy ezen irányelv értelmében „kereskedelmi ügynöknek” minősüljön.
- 38 Először is meg kell állapítani, hogy magából e rendelkezés szövegéből, amelyet a jelen ítélet 21. pontja felidéz, nem következik, hogy valamely olyan személy, aki az említett rendelkezésben kifejezetten említettekén túlmenően más feladatokat is végez, ne minősülhetne e rendelkezés értelmében kereskedelmi ügynöknek.

- 39 E körülmények között a 86/653 irányelv általános rendszerét és célját kell figyelembe venni annak megállapításához, hogy ezen irányelvvel ellentétes-e, ha a kereskedelmi ügynök az ezen irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében előírtaktól eltérő feladatokat is végez.
- 40 Először is a 86/653 irányelv 1. cikkének (3) bekezdése és 2. cikke előír bizonyos jól meghatározott kivételeket a „kereskedelmi ügynök” fogalmát, illetve ezen irányelv hatályát illetően. Az említett irányelv 2. cikkének (2) bekezdésén kívül azonban e rendelkezések közül egyik sem veszi számba azt a helyzetet, amikor a kereskedelmi ügynök a megbízó számára az említett irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében előírtaktól eltérő feladatokat is végez.
- 41 A 86/653 irányelv 2. cikkének (2) bekezdése minden tagállam számára elismeri annak a lehetőségét, hogy az irányelv alkalmazását kizárja olyan személyek vonatkozásában, akiknek kereskedelmi ügynöki tevékenységét az adott tagállamok jogalkotása másodlagosnak tekinti.
- 42 Amint azt a főtanácsnok lényegében az indítványának a 49–51. pontjában megállapította, az említett irányelvvel főszabály szerint nem ellentétes, ha a kereskedelmi ügynök tevékenysége más jellegű tevékenységekhez társul, ideértve azt az esetet is, ha az érintett személy e tevékenységet csupán másodlagos jelleggel végzi, és azt is, ha, amint a jelen esetben, az említett tevékenység ugyanolyan jelentőségű, mint az általa végzett többi feladat, mivel ezen irányelv egyetlen egyéb rendelkezése sem zárja ki az ilyen halmozódás lehetőségét.
- 43 Következésképpen azon az eseten kívül, ha a 86/653 irányelv 2. cikkének (2) bekezdése alapján a tagállam úgy határoz, hogy ezen irányelv hatályából kizárja azokat a személyeket, akik másodlagos jelleggel gyakorolják a kereskedelmi ügynöki tevékenységet, ami egyébiránt úgy tűnik, hogy az alapügyben nem áll fenn, az ilyen kereskedelmi ügynöki tevékenységet gyakorló személyeket az említett hatály alá tartozónak kell tekinteni, még akkor is, ha e tevékenység más jellegű tevékenységekhez társul.
- 44 Másodszor a 86/653 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének olyan értelmezése, hogy e rendelkezés kizárja az olyan személyeket, akik esetében a kereskedelmi ügynöki tevékenység más jellegű tevékenységhez társul, ellentétes lenne ezen irányelv céljával, amelyre a jelen ítélet 26. pontja emlékeztet, és amely a kereskedelmi ügynöknek a megbízóval fennálló kapcsolat keretében való védelmében áll.
- 45 E tekintetben egyrészt meg kell állapítani, hogy a kereskedelmi ügynök nem zárható ki e védelem előnyéből amiatt, hogy a megbízóval kötött szerződése a kereskedelmi ügynöki tevékenységhez kapcsolódótól eltérő feladatokat is előír. Az ezzel ellentétes értelmezés ugyanis lehetővé tenné a megbízó számára, hogy a kereskedelmi ügynöki tevékenységhez kapcsolódótól eltérő feladatoknak a szerződésbe való felvételével kikerülje a 86/653 irányelv kógens rendelkezéseit, és konkrétan azokat, amelyek a kereskedelmi ügynökkel szembeni kötelezettségeire vonatkoznak.
- 46 Másrészt a 86/653 irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében előírt kereskedelmi ügynöki feladatok végzéséhez, amely feladatok akár áruknak a megbízó javára való eladásáról vagy megvételéről történő tárgyalásban, akár az ilyen ügyleteknek a megbízó javára és nevében való tárgyalásában és megkötésében állnak, az érintett szektor sajátosságai szerint társulhatnak a kereskedelmi ügynök által nyújtott olyan szolgáltatások, amelyek bár nem tartoznak szorosan a megbízó javára végzett tárgyalásra vagy szerződéskötésre vonatkozó tevékenységhez, annak részét képezik.
- 47 Így a 86/653 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének olyan értelmezése, amely szerint a kereskedelmi ügynöki minősítés nem alkalmazható olyan személyekre, akik esetében a kereskedelmi ügynöki tevékenységhez egy vagy több más jellegű tevékenység társul, a valóságban ahhoz vezethetne, hogy e rendelkezés hatályából kizár számos személyt, ily módon részben megfosztva ezen irányelvet a hatékony érvényesüléstől.

- 48 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a 86/653 irányelvvel főszabály szerint nem ellentétes az, ha az e rendelkezés értelmében vett kereskedelmi ügynök a megbízó számára a 86/653 irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében kifejezetten előírtaktól eltérő feladatokat is végez.
- 49 A jelen ítélet 23. pontjában felidézett feltételekre tekintettel azonban meg kell állapítani, hogy az, ha valamely személy a kereskedelmi ügynöki tevékenységeket más jellegű tevékenységekkel társítja, nem vezethet az önálló vállalkozóként működő közvetítői minősítés érintettségéhez.
- 50 Így a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia, hogy az, hogy az alapügy felperese ugyanazon személy számára az ügynöki tevékenysége mellett ugyanolyan jelentőségű egyéb tevékenységeket is végzett, az adott ügy valamennyi körülményét figyelembe véve – ideértve például a gyakorolt feladatok jellegét, a gyakorlásuk módjait, azt az arányt, amelyet e feladatok az érdekelt összes tevékenységében képviselnek, a díjazás meghatározásának a módjait vagy a felmerülő gazdasági kockázat realitását – azzal a hatással járt-e, hogy akadályozta ezen előbbi tevékenység önálló módon való gyakorlását.
- 51 A fentiekre tekintettel a második és a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 86/653 irányelv 1. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a körülmény, hogy valamely személy nemcsak olyan tevékenységeket végez, amelyek akár abban állnak, hogy más személy javára áruk eladásáról vagy megvételéről tárgyal, akár abban, hogy az ilyen ügyleteket más személy javára és nevében letárgyalja és megköti, hanem ugyanezen személy számára más jellegű tevékenységeket is végez anélkül, hogy azok az előbbi tevékenységekhez képest másodlagos jellegűek lennének, nem akadályozza azt, hogy ezen irányelv értelmében „kereskedelmi ügynöknek” minősüljön, feltéve, hogy e körülmény nem képezi akadályát annak, hogy ezen előbbi tevékenységét önálló módon gyakorolja, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

A költségekről

- 52 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A tagállamok önálló vállalkozóként működő kereskedelmi ügynökökre vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról szóló, 1986. december 18-i 86/653/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a körülmény, hogy valamely személy, akit állandó jelleggel megbíztak akár azzal, hogy más személy javára áruk eladásáról vagy megvételéről tárgyaljon, akár azzal, hogy az ilyen ügyleteket más személy javára és nevében letárgyalja és megkösse, a tevékenységét e más személy telephelyén végzi, nem képezi akadályát annak, hogy e rendelkezés értelmében „kereskedelmi ügynöknek” minősüljön, feltéve, hogy e körülmény nem akadályozza azt, hogy e személy a tevékenységét önállóan végezze, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.**
- 2) A 86/653 irányelv 1. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a körülmény, hogy valamely személy nem csak olyan tevékenységeket végez, amelyek akár abban állnak, hogy más személy javára áruk eladásáról vagy megvételéről tárgyal, akár abban, hogy az ilyen ügyleteket más személy javára és nevében letárgyalja és megköti, hanem ugyanezen személy számára más jellegű tevékenységeket is végez anélkül, hogy azok az előbbi tevékenységekhez képest másodlagos jellegűek lennének, nem akadályozza azt, hogy ezen irányelv értelmében**

„kereskedelmi ügynöknek” minősüljön, feltéve, hogy e körülmény nem képezi akadályát annak, hogy ezen előbbi tevékenységét önálló módon gyakorolja, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

Aláírások